

Regeringens proposition

1979/80:81

om ändring i utlänningslagen (1954: 193);

beslutad den 7 februari 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

Arbetsstillstånd meddelas av statens invandrarverk. Regeringen kan dock föreskriva att arbetsstillstånd får meddelas av polismyndighet eller länsarbetsnämnd (16§). I propositionen föreslås sådana ändringar i utlänningslagen, att arbetsstillstånd i den omfattning regeringen bestämmer skall kunna meddelas även av arbetsmarknadsstyrelsen.

Förslag till

Lag om ändring i utlänningslagen (1954: 193)

Härigenom föreskrivs att 16 § utlänningslagen (1954: 193)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*
16 §

Arbetsstillstånd skall meddelas för viss tid. Det må avse visst slag av arbete och förbindas med de övriga föreskrifter som finnas erforderliga. Arbetsstillstånd må återkallas, om särskilda skäl äro därtill.

Arbetsstillstånd meddelas och återkallas av den centrala utlänningsmyndigheten. I den omfattning regeringen bestämmer må arbetsstillstånd meddelas av polismyndighet eller länsarbetsnämnd; finner polismyndigheten eller länsarbetsnämnden att ansökan om arbetsstillstånd *icke* bör bifallas, skall ärendet underställas den centrala utlänningsmyndigheten.

Arbetsstillstånd meddelas och återkallas av den centrala utlänningsmyndigheten. I den omfattning regeringen bestämmer må arbetsstillstånd meddelas av *arbetsmarknadsstyrelsen* eller av polismyndighet eller länsarbetsnämnd; finner *arbetsmarknadsstyrelsen* eller polismyndigheten eller länsarbetsnämnden att ansökan om arbetsstillstånd *inte* bör bifallas, skall ärendet underställas den centrala utlänningsmyndigheten.

Vid handläggning av frågor om arbetsstillstånd, vilka äro av principiell betydelse eller eljest av större vikt, skall tillfälle att uttala sig beredas sammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare inom verksamhetsområdet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1980.

¹ Lagen omtryckt 1978: 361.

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-02-07

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition om ändring i utlänningslagen (1954: 193)

1 Inledning

I skrivelse den 22 februari 1979 har statens invandrarverk (SIV) föreslagit sådana ändringar i utlänningskungörelsen (1969: 136-Ut1K), att arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) i den omfattning SIV bestämmer får möjlighet att meddela arbetstillstånd. Skrivelsen överlämnades den 13 mars 1979 till utlänningslagkommittén (A 1975: 04).

Utlänningslagkommittén avlämnade i september 1979 betänkandet (SOU 1979: 64) Ny utlänningslag. I kommitténs förslag till ny utlänningslag har kommittén tagit in en bestämmelse (23§) enligt vilken arbetstillstånd i den omfattning regeringen bestämmer får meddelas av AMS.

Betänkandet har varit föremål för remissbehandling. Beträffande den nu nämnda bestämmelsen har AMS och Svenska sjöfolksförbundet yttrat sig.

2 Föredragandens överväganden

Enligt 16 § andra stycket utlänningslagen (1954: 193-Ut1L) i dess nuvarande lydelse är det SIV som meddelar och återkallar arbetstillstånd. I den omfattning regeringen bestämmer får arbetstillstånd meddelas av polismyndigheter och länsarbetsnämnder. Dessa myndigheter får dock inte avslå en ansökan. Anser myndigheten att ansökningen inte bör bifallas, skall ärendet underställas SIV.

Med stöd av bemyndigandet i 16 § Ut1L har bestämmelser meddelats i 48 och 49 §§ Ut1K. Enligt dessa får polismyndigheter och länsarbetsnämnder meddela arbetstillstånd i den omfattning SIV bestämmer efter samråd med AMS samt, såvitt gäller polismyndigheterna, rikspolisstyrelsen (RPS). Vi-

dare anges att ett ärende skall sändas till SIV när en polismyndighet anser att ansökningen inte kan bifallas. En länsarbetsnämnd skall i motsvarande situation lämna ärendet till polismyndigheten i orten, som med eget yttrande sänder handlingarna till SIV.

I skrivelsen den 22 februari 1979 erinrar SIV om att det tidigare gällde en generell befrielse för studerande vid utländska läroanstalter från skyldigheten att ha arbetstillstånd vid feriearbete här. Den ordningen upphörde år 1977. Först därefter togs möjligheten att låta länsarbetsnämnderna ge arbetstillstånd i bruk. Detta skedde för att man i fråga om dessa ärenden skulle få till stånd en enklare och smidigare hantering än vad som gäller vid ansökningar i övrigt om arbetstillstånd före inresan. Rutinen har därefter somrarna 1977 och 1978 varit denna. Utlandsmyndigheterna har sänt ansökningar om feriearbetstillstånd direkt till AMS. AMS har därefter sänt över ansökningarna till vederbörande länsarbetsnämnd, som – om den funnit förutsättningar härför föreligga – beviljat arbetstillstånd. Ärendet har därefter gått tillbaka till AMS, som sänt besked per telex till respektive utlandsmyndighet. Om länsarbetsnämnden har avstyrkt arbetstillstånd, har ärendet via AMS gått till SIV för beslut.

I skrivelsen anför SIV vidare att AMS hos verket framfört klagomål över den onödiga omgång i dessa ofta brådskande ärenden som det innebär, att handlingarna sänds fram och tillbaka mellan AMS och länsarbetsnämnd. Det skulle emellertid enligt SIV inte vara en praktisk lösning att låta utlandsmyndigheterna sända ansökningarna direkt till vederbörande länsarbetsnämnd. Antalet felsända ansökningar skulle i sådant fall sannolikt bli mycket stort. Det skulle heller inte vara praktiskt möjligt för alla länsarbetsnämnder att själva per telex ha kontakt med alla utlandsmyndigheter. I likhet med AMS anser SIV att den mest rationella hanteringen av dessa ärenden uppnås, om AMS själv får bevilja feriearbetstillstånd. SIV hemställer därför, efter samråd med AMS, att en sådan ordning möjliggörs.

Utlänningslagkommittén fann för sin del SIV:s önskemål välmotiverade. Kommittén föreslår, som jag nämnde, i det framlagda förslaget till utlänningslag en bestämmelse, som bemyndigar regeringen att föreskriva att AMS får meddela arbetstillstånd.

AMS har i sitt remissyttrande tillstyrkt förslaget och understrukit angelägenheten av att handläggningstiderna i dessa ärenden förkortas i största möjliga utsträckning. Med hänsyn till att en stor del av ärendena behandlas under våren 1980 hemställer AMS att den föreslagna ändringen träder i kraft redan den 1 april 1980. Svenska sjöfolksförbundet anser att AMS genomgående bör ha beslutanderätten i de ärenden som nu överlämnas för yttrande.

För egen del anser jag det lämpligt och önskvärt att AMS i den nu beskrivna situationen själv avgör ärendet. Härför talar inte minst praktiska skäl och den stora mängden av brådskande ärenden. Även i andra situationer kan det visa sig lämpligt att också AMS får meddela arbetstillstånd.

Jag är emellertid inte beredd att, som Svenska sjöfolksförbundet förordar, generellt lägga beslutanderätten i fråga om arbetstillstånd hos AMS. SIV har det övergripande ansvaret för utlänningskontrollen. Det är då naturligt att samma myndighet avgör i vilken omfattning andra myndigheter skall få meddela bl. a. arbetstillstånd. Jag föreslår således att lagbestämmelsen ändras så, att även AMS får meddela arbetstillstånd i den omfattning regeringen bestämmer. I tillämpningsförfordningen till utlänningslagen bör regeringen delegera åt SIV att bestämma i vilken omfattning AMS får meddela arbetstillstånd.

Skulle ikraftträdandet av en ny utlänningslag först avvaktas innan den nu föreslagna ändringen genomförs, skulle olägenheterna och kostnaderna med den nuvarande ordningen komma att uppstå även för våren och sommaren 1980. Jag har därför ansett det lämpligt att frågan om bemyndigande för AMS att meddela arbetstillstånd behandlas med förtur.

På grund av frågans beskaffenhet och ärendets brådskande natur synes något yttrande av lagrådet inte behöva inhämtas.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i utlänningslagen (1954:193).

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

